איסורי ביאה הלי לד ג מיי' פ"ט

עשין ל טוש"ע אה"ע סי׳

לח ד מיי פייד מהלי עדום לה ד מיי פייד מהלי עדום הלכה ה טושייע חיימ סיי ל סעיף י:

רבינו נרשום

מספרי לה״ר הן: אבק לשון הרע. ולא ממש: רוב

עונות הן בגזל. שמכזבין

. במשא ומתן ומשקרין:

הכל כמוהו המדיוה. שאח

הכל כמנהג המרינה. שאם נוהגין לעשות פשוט ועשאו מקושר פסול או מקושר ועשאו פשוט פסול. מדקתני

רשב"ג אומר הכל כמנהג המדינה מכלל דת"ק לית ליה מנהג המדינה. 6)

ליה מנהג המדינה. ט) מדקתני פשוט שכתבו עדיו מאחריו ומקושר שכתבו

עדיו מתוכו שניהן פסולין

לוא כל אחד צריך להיות מתיקונו. כך ס"ל דבכל מקום צריך להלך אחר מנהגו ואם שינה פסול:

אמר רב אשי. ודאי לתרוייהו סבירא להו הכל

כמנהג המדינה ובאתרא

כמנהג המדינה ובאתרא דנהיגי פשוט ואמר ליה לסופר עביד למלוה פשוט כו' קפידא הוא ופסול הוא לדברי הכל והוי

כמלוה על פה ואינו טורף

כנולוה על פה האינו טוון. בו לקוחות: ת״ק סבר. אע״ג דנהיגי ההוא אתרא

מב ג ובורט ווווא אוזרא כתרוייהו אי האי אי האי ואמר ליה עביד לי

פשוט ועבד ליה מקושר

מקפיד הוא שאינו רוצה

משנהו וכשישנהו פסול. ומר סבר רשב"ג כיון דנהיגי כתרוייהו מראה

מקום הוא לו דהאי דקאמר ליה לעשות פשוט לאו משום דוקא קאמר ליה אלא הכי קאמר ליה עביד

ליה פשוט קסבר משום דלית ליה טירחא ואם עבד ליה מקושר הכי נמי דניחא ליה הואיל

יהיינו נמי מנהג המדינה:

והיינו נמי מנהג המדינה: אם הטעה לשבח הרי זו מקודשת. המקדש ואמר לה על מנת שאני לוי

ונמצא כהן על מנת שאני עני וקבלה עליה ונמצא עשיר היינו טעות לשבח

הרי מקודשת היא משום

דמראה מקום הוא לה דכיון דנתרצתה להתקדש לו בכל

רהו כל שכז דנתרצתה

לשבח: וקבלו במקום אחר

מקום פלוני דקפידא הוא

דבההוא אתרא לא איכפת לה אם תתול דידעי דהיא

לפני בית דין. ור' אליעזר דמכשיר סבר דמראה מקום

שימצאנו לבעלה באותו מקום להכי אמרה ליה במקום פלוני ואם מצאו

אחר . במקום

דניחא לה: הואיל ובעלמא

קמ"ל דפסול. פשוט דבעד

דכל גט פשוט

שימצאנו לכעלה

לו דכמרורה

קסה.

באתרא דנהיגי בפשום וא"ל זיל עביד לי פשום ועבר ליה

א"ל סתמא זיל עביד לי גיטא ועביד ליה מקושר כשר אע"ג דבאתרא

דנהיגי בפשוט ובקדושין אמר אע"ג דלא אמר כי אם עביד לי גיטא

מקושר. משמע משום דה"ל עביד לי פשוט אבל אי

דהכי איתא בגירסא התם באתרא

דנהיגי בפשוט ועבד ליה מהושרא:

אמר אביי לא נצרכא אלא בעד

 ל) רש"ל אביי, כ) קדושין
מט., ג) [לעיל עו:],
ד) [קדושין מח:], כ) [ע"
מוס' לעיל עו: ד"ה ומר
סברן, ו) קדושין מח:, ו) גיטין סה., ה) רש"ל, ט) ועירובין לא, או לש ל, או בשל לדף קב: וש"כן, י) נ"א כשר וגי רש"ל נמי קשה, כ) רש"ל ומיהו י"ל, ל) רש"א,

הגהות הב"ח

(מ) גמ' דנהיני בפשוט (ח) גם דנהיגי בפשוט וכו' נהיגי במקושר וח"ל: (ב) רשב"ם ד"ה אמר אניי וכו' אביי אתא לפרש בלוזה: (ג) ד"ה מר סבר וכו' ורבן שמעון בן גמליאל סכר: (ד) תום' ד"ה אמר וכו' אי נמי למ"ד לא מלטרפין מ"מ שני שטרות ב"א של עד אחד: (ה) בא"ר בכה"ג דהוה שיין למינקט בכה"ג דהוה שיין למינקט ביה שניהם בכתב ובשני שטרות דלא מיירי כגון ששניהם מעידים שראו שלום: (ו) בא"ד שראם שנוה: (1) באייד שרחה שמסר לו השטר הזה שהעד: (1) בא"ד שהעד החתום הוא כעד מסירה דמוכית שמסרו לו לוה למלוה שהוא לא היה מומם: (מ) בא"ד פיינו תקום ז בששביהם תעידן על ראיית המלוה או שמיעת ההודאה אין השטר מוכיח שראו כנ"ל: (ט) בא"ד שאינו מוכיח מן השטר שלא ראה המלוה לא חשבינן ראייתו שאין חשוב כצ"ל וחיבת כאחד נמחק: (י) בא"ד אינה אלא בלבד שוה השטר וכו' אפי אם ראו אותה וכירושלמי גרסינן עד אחד בכתב מהו כיק כל מחד בכתב בלום ד אחד בכתב כלום הוא לכך יכא כצ"ל ותיבות ועד בעל פה נתחק:

מוסף רש"י

ותנא קמא לית ליה מנהג מדינה. ומאן פליג עליה בהאי, ומשני ודאי פלוגתא נהחי, ומשני ודחי פנוגמת אחרימא היא, ומיהו נאחרא דנהיגי כו' (קדושין מש.). עביד לי פשוט. שליחות קלה, ואזל עבד ליה מקושר. שליחות כנדה (שם). ומר סבר. רשנ"ג מראה מקום הוא לו. דאמר די לך בפשוט, וכי עביד מקושר הואיל ומנהג מדינה אף במקושר כשר, ומנאי קמאי פליגי עליה ואמרי קונהי פניני ענים חמתר קפידל הול ודווקל למר ליה לעשותו פשוט (שם). האשה שאמרה כו' מראה מקום היא לו. שם תמלאנו, ולמ״ק הוי הפידא אי אפשי שתהבלנו אלה שם ואין זה שלוחה

מוסף תוספות

א דכי ערדיה רעל שליח לכתוב על מנהג המדינה לכומב על מנחג חמוינה הוא דשויה. לש"י קילוטין מט. ב. [ד]מ"מ תרווייהו מסהדי דמנה קא רשי ביה. רש"י סנהדרין ל. ג. [ב]זה אומר בפני הלוהו מנה וזה אומר בפני הדוהו מנה, זה אומר בפני הלוהו מנה, זה לא ראה של זה, נמצא שאין כאן עדות שלם במנה אחת.

אבק לשון הרע. כגון דאמרי נורא בי פלניא בערכין (דף טו:): רוב בגול. רוב בני אדם חשודין על הגול כעין גול שמורין להתירא במשא ובמתן לעכב איש מריוח הראוי לו לחבירו: ות"ק לים ליה מנהגה דמדינה. בתמיה. אם רבן שמעון בן גמליאל בא לומר

שדיני פשוט ומקושר המפורשין לתנא המא אם יש מדינה שנהגו לשנות דינם בעניו אחר הכל כמנהג המדינה והלא תנא קמא נמי מודה בהא: אמר אביי באתרא דנהיגי כו'. כי אתא לפרש אביי באיזה מנהג המדינה מלו לפלוגי תנא קמא ורבן שמעון: קפידא. ואם גט אשה פסול לגרש בו: מר סבר הפידת. ואע"ג דמנהג המדינה בין בפשוט בין במקושר כיון דחמר ליה בפשוט קפידא הוא ויפסל המקושר ורבן שמעון (ג) סבר הכל כמנהג המדינה כלומר מראה מחום הוא לו שאם טורח לו לכתוב מקושר יכתוב פשוט ומיהו אם יכתוב מקושר טפי ניחא ליה שהרי מנהג המדינה בשניהם: אם הטעה לשבח. בקדושין [מח:] האומר התקדשי לי בדינר של כסף ונמצח של זהב אבל בשבח יוחסין על מנת שאני לוי והוא כהן לא אמר ר׳ שמעון מקודשת דהא מניא היא למימר מסאנא דרב מכרעי לא בעינא [שם מט.] הטעה לשבח היינו מראה מקום. מתרצה בשל כסף וכ"ש בשל זהב. ובמתקדשת על ידי שלוחה מוקמינן לה התם [מח:]: פסול. שהיא אינה רוצה להתבייש במקום אחר: ור"א מכשיר. דסבר מראה מקום הוא לו לטרוח וללכת בשבילה עד אותו מקום ואם יחפוץ ללכת יותר תבוא עליו ברכה: אמר אביי לא נלרכא. למיתני עד אחד בפשוט פסול אלא היכא דקמסייע ליה עד אחד בעל פה ואחא מחני׳ לאשמועינן דלא סמכינן אשטרא

לטרוף מלקוחות דשני עדים הכתובים בשטר הוא דמפקי ליה לקלא

ואינו אלא כמלוה על פה וטרפה מבני חרי כדין המלוה את חבירו בעדים בלא שטר וגם הלוה יכול לומר פרעתי ולא יכול המלוה לטעון ללוה היה לך לקרוע שטר שבידי מכיון שלא נעשה כתיקון חכמים לא חשבו הלוה ולא נזכר לשואלו למלוה: אמימר אכשר **בעד אחד בכחב.** וכתב ידו מקויים ממקום אחר בעדים ועד אחד נמי בעל פה מסהיד על אותה מלוה. ונראה בעיני דלגמרי מכשיר אפילו לטרוף מלקוחות כאילו נחתמו שני עדים דעד אחד בשטר ועד אחד בעל פה מפקי ליה לקלא ונראים הדברים כן דסתם מכשיר לגמרי משמע: אי הכי קשיא מתניתין. דפרכינן פשיטא:

ומשני

לשון הרע: רשב"ג אומר הכל כמנהג המדינה: ותנא קמא לית ליה מנהג מדינה אמר יורב אשי יובאתרא דנהיגי (יוו פשום וא"ל עביד לי פשום ואזל עבד ליה מקושר קפידא גהיגי מקושר וא"ל עביד לי מקושר ואזל עבד ליה פשום קפידא כי פליגי באתרא דנהיגי בפשום ומקושר וא"ל עביד לי פשום ואזל עבד ליה מקושר יומר סבר קפידא ומר סבר מראה מקום הוא לו ייאמר אביי רשב"ג ור"ש ור' אלעזר כולהו סבבירא להו מראה מקום הוא לו רשב"ג הא דאמרן ר"ש דתנןיי ר"ש אומר אם המעה לשבח הרי זו מקודשת ר' אלעזר דתנן "האשה שאמרה התקבל לי גימי ממקום פלוני וקיבלו לה ממקום אחר פסול ור' אלעזר מכשיר מר סבר קפידא ומר סבר מראה מקום הוא לו: יי[פשום שכתוב בו עד אחד כו']: בשלמא מקושר שכתוב בו שני עדים פסול איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל ובעלמא כשר הכא נמי כשר קמ"ל דפסול אלא פשום שכתוב בו עד אחד פשיטא אמר אביי לא נצרכא דאפי' עד אחד בכתב ועד אחד בפה אמימר יאכשר בעד אחד בכתב ועד אחד על פה א"ל רב אשי לאמימר והא דאביי מאי א"ל יילא שמיע לי כלומר לא סבירא לי אלא קשיא מתניתין

אלא אבק לשון הרע אמר רב יהודה אמר רב ארוב בגזל ומיעום בעריות והכל בלשון הרע בלשון הרע סלקא דעתך אלא יאבק

אחד בו'. הכא משמע דוקא אחד בכתב ואחד בעל פה הא שנים בכתב כל אחד בפני עלמו מלטרפין ואליבא דרבי יהושע בן קרחה וכמאן דאמר (סנהדרין דף ל:) הלואה אחר הלואה מלטרפין ב א״נ למאן דאמר לא מלטרפין גוף שני שטרות של עד אחד כגון הודאה אחר הודאה שמפרש בכל אחד ואחד מנה דאודי לו בהאי שטרא אודי נמי המי פלניא מנטרפין דאי לא מנטרפין נמי בכי האי גוונא לינקוט הא וכל שכן אחד בכתב ואחד בעל פה ומיהו יש לדחות דעד אחד בכתב ועד אחד בעל פה לא מיירי בכה"ג דהוה שייך למינהט ביה שניהם בכתב (ה) וכגון ששנים מעידים שראו שלוה או שמעו שהודה דכי האי גוונא הוי שייך למינקט שניהם [בכתב] אין מלטרפין אם אינו מלטרף שם אלא מיירי כגון שאותו שבכתב מעיד על ההלואה שראה אותה ושבעל פה מעיד שראה שמסר (ו) השטר הזה לו שהעד חתום בו דבכי האי גוונא לא הוה מצי למינקט שניהם בכתב ולהכי יי קשה נמי לאמימר שהרי יש במסירת שטר זה שני עדי מסירה שהעד (ז) חתום הוא כעד מסירה דמוכיח שמסרו לו מלוה שהוא לא היה חומם אלא בצווי של לוה ד והעד שבעל פה מעיד שמסרו לוה למלוה הלכך כשר אף על פי

שלא חתם עליו אלא עד אחד שהרי על מסירתו יש שני עדים וקי"ל כר״ה אבל שניהם בכתב יחידין פסולין לכ״ע שאין על כל שטר ושטר אלא עד אחד וסברא הוא דלא אשכחן בשום מקום שטר בעד אחד לבד שיועיל והכי משמע נמי מדחשיב עד אחד בכתב ועד אחד בעל פה בזה אחר זה ואי הוי כששניהם מעידין על ראיית המלוה או על שמיעת הודאה אמאי קרי להו זה אחר זה והלא יכולין להיות כאחד כגון שכתב בשטר בפני פלוני אני החתום ובפני פלוני לוה פלוני מפלוני מנה ושבע"פ מעיד בפני פלוני ובפני פלוני החתום לוה פלוני מפלוני ולפי מה שפירש׳ דעד אחד שבעל פה היינו שמעיד על מסירת שטר שחתום בו העד אתי שפיר הא דבעי לקתן סתמא בעד אחד בכתב ועד אחד בעל פה אי מלטרפי דמשמע סתמא בלא פי׳ שלא

ראו שניהם כאחד שההלואה והמסירה לא היו כאחד שלא היה יכול למצוא ששניהם מעידין על ההלואה אלא כענין זה שאם מעידין כל אחד על ראיים המלוה ושמיעת ההודאה אין השטר מועיל כלל והוי לגמרי כמאן דלימיה כיון שאין עד מעיד על מסירתו כדפרישית ומיהו קצח קשה כי נראה שהעד החתום חשוב כעד בשעת מסירה שעל ידו ידוע לנו שמסר לוה למלוה ייועי"ל דהאי דלא משכח" צירוף בעד אחד בכתב ועד אחד בעל פה לת"ק דרבי יהושע בן קרחה היינו משום (ם) שבשניהם מעידין ראיית המלוה או שמיעת ההודאה אין מוכיח בשטר שראו או שמעו כאחד שראיית העד בעל פה היתה בשעת ראיה או בשעת שמיעה אבל ראיית העד שבשטר חשבינן לה כאילו היתה בשעת מסירה לפי שהרבה פעמים היתה בלא ראות המלוה כלל כדתנן (לקמן דף קסו:) כותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו ומוקי לה אביי (ב"מ יג.) כמאן דאמר אפילו בשטרי ⁶ [דלאו] אקנייתא דעדיו בחיתומיו זכין לו ⁷ הלכך אע"פ שאינו מוכיח (⁶) השטר שלא ראה המלוה לא חשבינן ראייתו כאחד שאין חשוב עד בראיה זו מאחר שאין ראייתו ידוע לנו ע"י השטר אלא עיקר עדותו אינה אלא 😶 לבדה שזה השטר מסר לוה למלוה להכי לא חשבינן עדותו כראיית המלוה אפילו אם ראה אותו ובירושלמי (פרק ב דכתובות) גרסינן [זעירא בעי] עד אחד בכתב ועד בעל פה מהו ןשיצטרפו ועד אחד בכתב כלום הוא לכךן צריכא כשהיו שנים מצו לקיים כתב ידו של ראשון ולא מצו לקיים כתב ידו של שני":

מה אחד פסול למה לי במתני׳ למיתני. ועד אחד על פה אפי׳ הכי פסול למיטרף ביה לקוחות דכמלוה על פה דמי: אמימר מכשר

סס. ד. ן דאי לאו הכין דילמא מנה דאודי ליה קמי האי לאו היינו מנה דאודי ליה קמא האי. כש״י סנהדכין ל: ה. ולאביי איכא למימר דאשמועינן דעד אחד מעיד שנמסר בפניו אינו מועיל ונ"ש שני עדים בשני כתבים דאינו מועיל דעל כל כתב איכא למימר דאשמועינן דעד אחד מעיד שנמסר בפניו אינו מועיל ונ"ש שני עדים בשני כתבים דאינו מועיל דעל כל כתב ליכא אלא חד סהדא. שיטה מקונלת נשס הל*ח"ש.* 1. תדע לדר׳ אלעזר (דס"ל בגיטין דעידי מסידה כרתי) שטר הבא לפנינו ועדים חתומים עליו גובין בו אע"פ שאין אנו יודעים שנמסר בפניהם, אלא שאנו תולין כיון ששניהם חתומין עליו גם נמסר

א) נראה דל"ל מנהג המדינה בתמיה והא מדקתני וכו׳ אלמא דגם ת"ק ס"ל דבכל מקום וכו׳.

ועדים חתומים עליו גובין בו אעייפ שאין אנו יודעים שנמסר בפניהם, אלא שאנו תולין כיון ששניהם חתומין עליו גם נמסר בפרים התומיה וליה, נמוס' ניסמבן נתקבה כים. I. וכל חד מיניהיה ומסר באפי חד סהדא. כינו יונס. דואי עד אחד בשטר אינו כלום לחייב שבועה ולא לשום ממון ולא להצטרף, דמפי כתבם הוא. ליטנ"ל. אל שטר שחותמין עליו שני עדים במצוח המוכר והלוה ג'ב ביה קרא דכשה את ספק המקנה. כינו יונס. ח. דאטו עד אחד בכתב ועד אחד על פה מי לא אפשר דתרוייהו חזו בחד זימנא. כשנ"ל. 0. וטפי עדיף למימר אליבא דת"ק דר' נתן לא תיבעי לך, דהא אמר עד שיעידו שניחם כאחד, והאי כיון דחתם הו"ל כמי שהעיד באותה שעה והא דעל פה השתא הוא דמסהיד. מיוני"ן. מיום שחתמוהו זכין לו השעבוד ואפ" לא הלוה המעות עד תשרי. כש" נ"ע יג. "א. דמדאורייתא שטר גמוד הוא הילכך לא קרינן בזה העד שנתקיים כתב ידו דליהוי מפי כתבו. ריענ"ל. ועיין למנ"ן, וגמ' דיון פליגא על הירושלמי בסברא זו, כיון דקאמר עד אחד בכתב סתם, משמע שאין חתום בו אלא עד אחד, באילו איירי כשחותמין בו שנים ולא מצא לקיים אלא עד אחד א"כ הו"ל לפרושי כמו שביאר אותו בירושלמי, ועוד לישנא דמתניתן דקתני פשוט שכתבו בו עד אחד משמע שאין כתוב בו אלא עד אחד, ומוקי לה אביי בעד אחד בכתב ועד אחד בכתב וועד אחד בכתב ועד אחד בכתב וועד אחד בכתב ועד אחד בירושלמי.